

Träbåts-
festival i Skär-
hamn 8-10 juli.
Läs mer på
trabat.se

AKTER- SPEGELN

Nr 29, juni 2022

Och vips blev det juni, allt är grönt, nästan alla båtar är i sjön, sommaren är här!

Vi var på en Träbåtsresa till Gamleby och Valdemarsvik i början av maj, detta kan ni läsa om i detta nummer av Akterspegeln.

Planering inför Träbåtsfestivalen i Skärhamn pågår för fullt. Lottförsäljningen har startat, detta genom Maritima dagen i Onsala och Havets dag i Rönnäng, vill du vara med och sälja, ring eller maila till Anders.

I år har vi möjlighet att vara med på hela fyra träbåtsmöten:

1. Festival i Skärhamn
2. Sekelskiftesdagar i Marstrand
3. Öppet Varv i Ellös
4. Träbåtsträff i Uddevalla

Och inte att förglömma, Jöllevegga som händer mellan den 27 och 31 juli, avgång från Kungshamn.

I din hand har du den 29:e upplagan av Akterspegeln, 8 sidor med mycket att läsa och titta på. Mycket nöje!

Livet ska levas i fem knop
Anders Lidqvist, juni 2022

TRÄBÅTSFESTIVAL 2022 I SKÄRHAMN 8-10 JULI

Hela spännande festivalprogrammet:

Fredag 8 Juli

- 12.00 Första Träbåtar börjar anlända till Skärhamn
- 18.00 Extrabryggan läggs på plats
- 19.00 "Epifanes kväll" - Räkfrossa för Träbåts-ägare och sponsorer vid Gästhamns-kontoret

Senare TräDattons spelar vid Gästhamnskontoret

Lördag 9 Juli

- 10.00 Officiell invigning av Träbåtsfestival 2022 vid Gästhamnskontoret
- 10-18 Knallemarknad, Modellbåtsutställning, Aktiviteter och annat

- 19.00 "Ecopar Kväll" - Fisksoppa för Träbåts-ägare och sponsorer i Segelsällskapets lokaler

Senare TräDattons spelar vid Gästhamnskontoret

Söndag 10 Juli

- 10.00 Träbåtsfestival 2022 fortsätter
- 10-16 Knallemarknad, Modellbåtsutställning, Aktiviteter och annat
- 14.30 Prisutdelning Årets båt 2022 vid Gästhamnskontoret
- 16.00 Träbåtsfestival 2022 avslutas vid Gästhamnskontoret

Vår duktige guide vid modellen av Sjöfartsföreningens bogserbåt "Nalle"

Ritningar i rullar och draglådor

Tjöt efter middagen

Hela gänget framför Gamleby Yachtvarv/Tore Holms Yachtvarv

Ellen af Harstena, ex Ellen af Bohuslän

Ellen stävar fram genom en del trånga passager

TRÄBÅTSRESA I ÖSTERLED

Äntligen! I år blev det efter två förlorade år, åter en resa med medlemmar ur Väst kustens Träbåtsförening till något spännande, intressant och angeläget mål. Denna gång stod på programmet Sjöfartsmuseet i Oskarshamn, övernattnig i finkan i Västervik. Dag två började med besök på Holms Yachtvarv i Gamleby och därefter vidare till Valdemarsvik där Valdemarsviks Träbåtsförening tog emot, men inte i hamnen eller vid sin verkstad.

Efter middag och övernattnig på Gryts Varv och Konferens, blev vi bjudna på en trevlig överraskning och trevligt besök hos Valdemarsviks Träbåtsförening. Efter lunch styrde vi mot västkusten igen.

Bussen som rattades av Kurt Weber startade i Henån och hämtade upp träbåtssugna längs vägen. Efter fika och lunch väntade guiderna på Oskarshamns Sjöfartsmuseum att ta hand om oss och visa sina samlingar. De har skapat en lugn miljö, med mörkare blåa väggar och ljua fina trägolv och belysta objekt. Även en hel del rörlig film. Mycket finstämd utställning. Fick en specialvisning av arkivet där man scannar in gamla ritningar från i första hand Oskarshamns varv men utvidgat det till Kalmar Varv men även småvarv runt omkring. Det skapas en databas där sparas bilder ritningar och i förekommande loggböcker. Ett tiotal medlemmar jobbar på tisdagsförmiddagarna i magasinet med att sortera ritningar, registrera fartyg, personer och föremål med anknytning till Oskarshamn. Hundratal fartyg och personer att forska på, inmatning av uppgifter i vår databas där bilder, ritningar och förekommande fall loggböcker sparas. Det finns planer på att starta ett projekt om kvinnor till sjöss. Det pågår en katalogisering och digitalisering av de ritningar som räddades vid nedläggningen av Oskarshamns Varv. De cirka 30 000 ritningarna kommer att ha scannats, katalogiserats och digitaliserats då detta projekt är avslutat. Ritningar för exempelvis modelltillverkning kan redan nu beställas från föreningen.

Nöjda och belåtna hamnade vi i finkan. Dvs vi checkade in på hotell Fängelset i Västervik.

En go trerätters i en mysig miljö och en massa tjöt innan bingen.

På morgonen tog bussen oss till Gamleby Yachtvarv, Legendaren Tore Holms gamla varv.

Pia & Björn Jurell guidade oss i ord och visning om varvet och framför allt om det omfattande arbete det inneburit att renovera den enorma trähallen och hur man överhuvudtaget flyttar från Stockholm och ger sig på uppgiften.

Läs gärna mer på www.gamlebyyachtvarv.se. Boken om Tore Holm rekommenderas också.

Eftermiddagen ägnades åt Valdemarsvik och Valdemarsviks Träbåtsförening. Dock inte så mycket båt då, men vi fick en visning av utställningen om Valdemarsviks store man Nils Liedholm en av de tre kända storheterna Gre-No-Li, i Milan 1949-1953. Trion bestod av Gunnar Gren, Gunnar Nordahl och Nils Liedholm.

Väldigt fin utställning men långt från träbåtar. Vi började misstänka att morgondagens överraskning hade något att göra med Valdemarsvik Träbåtsförening.

Nåväl, vi tog farväl av Valdemarsvik och styrde mot Gryts Varv och Konferens.

Under middagen anslöt Torbjörn och Bitte igen då Torbjörn besökt akuten sedan han blev omkull puffad av en av bussdörrarna. God och mysig middag med utsikt över hamnen. Relativt tidig väckning och frukost och sedan stod en stor del av Valdemarsviks Träbåtsförenings medlemmar utanför hotellet. Då förstod vi, överraskningen! Resa in till Valdemarsvik med Ellen af Harstena fd Ellen af Bohuslän. Vi möttes av dragspelsmusik ombord i salongen där vi samlades då det regnade utanför. Vi fick en fantastisk 3 timmars tur, då det lättade och solen strålade över oss. Kaffe och fralla bjöds vi på också. En timmes resa in från "havet" in till Valdemarsvik i smult vatten, och så småningom helt blankt. Många tankar utbyttes mellan medlemmarna i de båda föreningarna.

Efter en snygg tilläggning längst in i hamnen där föreningen disponerar ett 40-tal platser för sina

Venus, pärejakten med Venus skeppare Lars Lind

båtar. Vid kajen låg bl.a. Venus med sin encylindriga Hundestedt.

Varje höst gör Lars Lind och Venus två resor utmed ostkusten, då Venus går som "pärejakt". - Jag seglar till Mörbylånga på Öland och lastar potatis och lök, hela lastrummet fullt. Det blir närmare tio ton. Dessutom säljer jag sill som jag köper på annat håll. Sedan drar jag mig norröver och stannar i mindre orter.

Efter en kort resa med bussen en bit upp i samhället besöker vi en i våra ögon stor anläggning som föreningen får disponera för 500 kr/båt och år. Det är ett tidigare snickeri och sedermera trävarufirma som blivit översvämmad vid ett par tillfällen av den intelligande ån. Så istället för att riva hallarna och husen får föreningen disponera den. De har inrett en imponerande verkstad, klubbbrum mm. Vi vandrade runt och blev visade flera intressanta renoveringsprojekt och andra båtar.

Konstaterar att det finns så mycket att skriva om Valdemarsviks Träbåtsförening så det får bli en egen artikel om föreningen.

Efter detta hade vi blivit rejält hungriga och avslutade med en gemensam trevlig lunch med en härlig stämning vid borden.

Anders, Torbjörn och Kurt fick sjå med att samla ihop gänget och få in oss i bussen för hemfärd.

Ett längeprojekt i föreningens regi. Skötbåt med avtagbar kapp.

Vi anlände till Göteborg vid 19-tiden för vidare lossningar längs vägen till Henån.

Tack Torbjörn och Kurt för en fantastisk trevlig, inspirerande och rolig resa.

/Mats Berggren

STUDIEREKTOR SÖKES

Vi har planer på att till hösten dra igång en Renoveringskurs av träbåtar, detta i en lokal som vi tror oss ha tillgång till, under ledning av en professionell båtbyggare som vi tror oss ha säkrat.

Vi saknar en person som på uppdrag av styrelsen kan hantera denna kurs. Vad ingår i arbetet? Planera kursen ihop med båtbyggaren, sköta inbjudningar och registrera deltagare samt också hantera betalningar från deltagare. Vi i styrelsen hjälper till och stöttar.

Är du intresserad, ring Anders på 0708800346 eller maila till ordforande.vtf@gmail.com.

REINO VIRTANEN

Det står en grå Toyota på Guleskärs kajen i Kungshamn, och ur fönstret sticker ett objektiv. För i bilen sitter nämligen en man vid namn Reino Virtanen med en stor kamera och fotograferar, något han gör mest varje dag. Motiven är ofta båtar som seglar förbi utanför Kungshamn och Smögen, som han senare lägger ut på Facebook.

Men vem är då Reino? Jo, han föddes 1965 och växte upp på Vattenvägen på Smögen, med en pappa som började sin karriär som finsk sjöman. År 1960 träffade han Reinos mamma Elaine på Smögenbaden, och ljuv musik uppstod. Pappan flyttade dit, och började sedermera som snickare. De fick Reino och hans storebror Veikko tillsammans. Reino var med i scouterna där han grillade mycket korv, samt spelade back i Smögens IF när han inte hängde med grabbgänget och körde moppe i kvarteret hemmavid. En vän från skoltiden vittnar om att han hade lätt för sig i skolan, var allmänbildad och lärde sig bland annat spela gitarr utan problem. Men just intresset för fotografering kom först med en Kodak bälgkamera som pappa köpt i Australien och som 15-åring fortsatte han med en Minolta Himatic. Han var även filmintresserad och extraknäckte som kioskansvarig på Smögengårdens biograf, och när han anlände till bion hade han ofta tagit med sig egenpoppar popcorn under jackan för att de skulle hålla värmen. Reino hade preussisk ordning i sin kiosk på askarna med Nickel, Viol, Tenor, Figaro och Zigzag. Huvudrökningen i kiosken var han snabb på - kassan gick bra.

Reino är även självlärd inom akvarell, han målade mycket och var bland annat med i Café Norrköping som sändes år 2000. Det var en TV-serie som hette "Motivet är ditt" och utav 15 deltagare var han den ende som var autodidakt - självlärd. Han fortsatte måla fram till år 2000 då hans far gick bort, efter det kändes det inte roligt att måla längre. Reinos karriär har innehållit allt ifrån att

jobba som bergsprängare, brunnsbörare, samt läst till hydrogeotekniker. Att han kan lite av varje är nog en underdrift.

Hur gick det med fotograferingen då? Jo, efter ett möte med Max Anjou, fotograf och konstnär, så kom Reino så in i den digitala fotovärlden. Han hade bland annat en fin Ricoh och en Canon Ixus. Numera fotograferar han med en Nikon Coolpix 1000, beställd från Tyskland då den inte fanns i Sverige. Den har fast zoom-optik med upp till 800 mm brännvidd. "Du vet, säger Reino, jag kör på automatik och håller inte på och grejar med bilderna efteråt." Han gillar att fotografera lite av varje, men gärna natur, fiskebåtar och träbåtar som kommer förbi. Just träbåtar tycker han om för att han älskar det estetiska och hyser en beundran för de som tar hand om denna underbara kulturskatt.

Kan han tjäna pengar på sin hobby kanske man undrar. Svaret är nej, han fick betalt för foton som han tog till TT på valrossen på Smögen, annars tjänar han inga pengar på sina bilder. Men han har 1,5 terabyte bilder på hårddisken högupplöst. 79677 bilder av dessa finns i telefonen, dock ej högupplösta. På hans dator finns alltså en bildskatt utan dess like. Just nu vet inte Reino riktigt

Se mer av Reinos bilder på Facebook.

hur man gör för att dela med sig av de högupplösta bilderna, men de som finns på telefonen är de vi alla njuter av på Facebook. Ett av alla fotograferingsminnen är när han fångade Ostindiefararen Götheborg på bild år 2005 när den lämnade Göteborg för att segla till Kina, en bild han tog från toppen av Sjöfartsmuseet.

Objektivet i fönstret på den grå Toyotan försvinner och bilen börjar så sakta rulla iväg, kanske för att fånga nya båtar på bild med sin kamera.

// Av Jessica Andersson

ÅRSMÖTE FÖR VÄSTKUSTENS TRÄBÅTSFÖRENING

Vi samlades nästan 30 medlemmar på Stenungsgården och fick uppleva förutom ett bra årsmöte även ett föredrag av Claes Fröberg hur han renoverat sin båt Kantippa och systerbåten Siv.

Till styrelsen valdes en ny medlem, Johan Groth, känd för sin snipa Mina af Vittangi och var även den förste att anmäla sig till festivalen i sommar. Jessica som har fått för mycket att göra ville koncentrera sig på det, men är med och håller i planering och placering av båtarna på festivalen.

Eftersom Bo Johansson redan förra året ville bli ersatt som revisor så valdes en gammal bekant in som revisor, Calle Rydström, som har ett varmt klappande hjärta för föreningen. Eftersom även Tommy Krona som revisorssuppleant avstod från omval valdes Göran Schnitzler. Göran bor i Skärhamn och samlar på träbåtar, fn 15 st som han hoppas på att kunna visa upp på sin gård.

Det nya stadgeförslaget lästes för andra gången och antogs. På hemsidan finns definitioner av

Nya styrelsen konstituerar sig.

indelningen av klassiska båtar. Dessa antages varje år på årsmötet gällande för nästkommande år. Föreningen har god ekonomi.

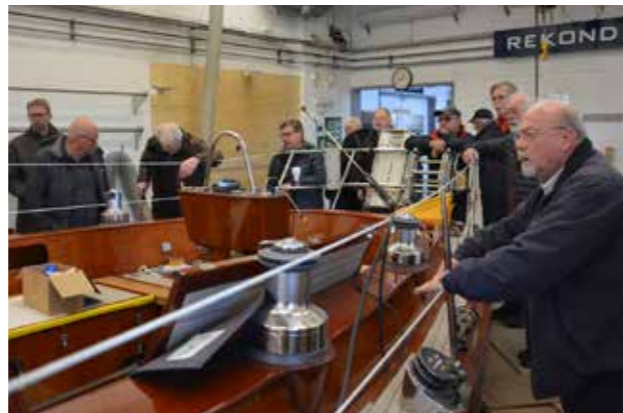
Efter mötet berättade Claes Fröberg hur han "lurade" på en motorcykelkompis en systerbåt till sin egen Kantippa, sk Kristinehamnare och hur de renoverade båda båtarna tillsammans med sin andra mc-kompis, välkände Jai Kallin. Mycket trevligt och intressant föredrag som ledde till många intresserade frågor.

Tack styrelsen för detta!

/Mats Berggren

Intresserade åskådare lyssnar till Rolf Carlgren på Wema III.

Man riktigt ser hur det vattnas i mungipan på våra träbåtsentusiastiska medlemmar.

En Vindö 40 som får en ansiktslyftning.

En Vindö 32 också under uppfräschning.

MODELLBYGGARNAS STUDIEBESÖK PÅ VINDÖ MARIN

Äntligen kunde vi som traditionen bjuder avsluta året med ett studiebesök. I år blev det favorit i repris, Vindö Marin i Nötesund på Vindön.

Rolf Carlgren tog emot och började med en intressant genomgång av material och typ av arbeten som utförs. De har ett tjugotal anställda och ungefär lika många som inhyrda med egna företag. Men det saknas ändå många yrkeskickliga medarbetare. Svårt att få tag på, då det inte utbildas så många.

Vindö Marin är ett stort varv för vinterförvaring, 12 000 kvm, varmhall, 40 tons kran, verkstäder för trä, rekonditionering, riggarbeten, mekanik, elektronik och lackering. Många är de vindöbåtar som fått nytt teakdeck, renoverad överbyggnad och sittbrunn mm.

Wema III, pampigt skrov som utnyttjar maxlängden av hallen

Några av de största båtarna är 12 m R-jakter. Fn 2 st, Norska Wema III och den klassiska R12:an och Americas Cup båten Northern Light från 1938, designad av Olin J. Stephens, som nu seglar med svensk flagg. Northern Light har Vindö Marin renoverat och rustat upp. Northern Light har sin bas i Marstrand och kommer att seglas på kusten.

Northern Light ligger nu sjösatt vid Vindö Marins stora kajanläggning. Vår ordförandes son Jesper är besättningsman ombord i transportseglingsorganisationen och har lovat en artikel med en berättelse om hur det är att segla "tolva". Bilderna visar en del av det vi fick se under vår rundvandring.

Stort tack Rolf för ett varmt välkomnande.

/Mats Berggren

BESÖK I PÅLSUNDET

Vi var några kamrater som besökte huvudstaden i mitten på maj. Det var länge sen vi "gjorde" Stockholm. Vi blev lite uppdelade beroende på intresse. Vi buade av Wasa, Vrakmuseet, resa tor

Vaxholm (hemfärden med Storskär en av tre ångdrivna), och sjöhistoriska. Efter Sjöhistoriska då vi undrade vad vi mer båtintresserad kunde hitta på. Plötsligt slog det oss, för tusan vi måste besöka Pålsundet på Långholmen. Det är ett träbåtsmecka med det mesta i sköna mahognymotorbåtar och även andra klenoder.

Bäst som vi vandrade längs sundet kom Loris glidande. Vänta nu var inte det lvar Kreugers båt? Jomennisst var det så. När vi kom fram till planket som skilde oss från Loris tilläggsplats och försökte kika runt hörnet blev vi invinkade för att se henne på nära håll. Det var Mats Ahrénborg själv som hade bjudit in oss. Han hade räddat den sjunkna historiska båten och renoverat den. Det går att chartra Loris för 4500 kr/tim i minst 3 tim.

Besöket blev en uppskattad bonus på en i övrigt trevlig resa.

/Mats Berggren

Loris vid sin kaj.

Fina detaljer på Loris.

Torgny och Björn visade sin fantastiska båtar och rönste stort intresse.

Bengt och Roland hade nästan fullt upp hela tiden med ivriga lottköpare.

MARITIMA DAGEN PÅ ONSALA BÅTMUSEUM

Vi blev för första gången inbjudna att delta i den årligen av Onsala Båtmuseum arrangerade Maritima Dagen. Vi såg ett det som ett bra tillfälle att visa upp Träbåtsförening med våra modellbyggare och även sälja lotter på vår segeleka.

Det är ett väldigt trevligt museum med bra utrymmen. Bla en sal som fungerar bra för föredragskvällar och även som utställningshall. Under två tak har man samlat båtar. Under det högre skärmtaket, utanför huvudbyggnaden, som skyddar museets båtar mot väder och vind. Här finns bl.a. tre stycken Långdragsjullar, en över hundra år gammal båt från Färöarna.

Båtskjulet utanför museets södra del smälter på ett fint sätt in i omgivningen med sitt gräsbevuxna tak. Här finns en intressant samling bruksbåtar att se.

Samlingen växer efter hand genom donatorers välvilja. Lekbåten "Ingela", med syfte att väcka intresset hos barn och ungdomar är placerad strax nedanför entrén till museet.

Museet har en egen tändkulemotor som startas emellanåt och Sune och Inge Börjesson från Åsa brukar vara med och visar upp och kör sin motorsamling. Fika fanns att köpa liksom mat från en "foodtruck" Rätt välbesökt men kunde varit fler besökare. Vårt deltagande var mycket uppskattat. Många beundrande blickar på ekan. Många lotter såldes.

Ett besök på museet rekommenderas. Kolla info på hemsidan.

/Mats Berggren

OM HÖRSEL OCH SYN

Jag har tidigare gjort mig lite rolig över det obefintliga behovet av föryngring, detta mantra som genomsyrar alla resonemang om organisatio-

ner, t ex vår förening. Betänk istället Bodil Jönssons tes om att min generation (född 1949) är 10 år yngre kroppsligt och mentalt än mina föräldrar var i samma ålder. 75 är det nya 65 alltså. Vi ska således eftersträva en ökad medelålder bland våra medlemmar. Detta indikerar ju att de äldsta inte har dött utan finns kvar i rullorna trots stigande ålder, fortfarande livligt intresserade av träbåtar (och traditionsbåtar inte att förglömma).

På det individuella planet blir dock den högre åldern märkbar på olika vis. Efter sjösättningen av Minne sommaren 2020 kom jag i väg på lite längre turer än vanligt. Detta innebar att jag behövde identifiera prickar och grund som låg på ett ställe där jag inte sedan årtal redan visste att de låg. Jag behövde alltså läsa sjökort (på plottern) och där upptäcka exempelvis en röd prick och därefter i rimlig tid upptäcka desamma IRL (in real life) som barnbarnen säger. Jag insåg att inget av detta fungerade något vidare. Besök hos en optiker ledde direkt vidare till ögonläkare och till operation av grå starr i båda ögonen. Ett öga opererades först vilket gav rika tillfällen att under ett par veckor jämföra gammal och ny syn. Den fina antikvita nyans man vant sig vid blev kritvit i det nya ögat och gräsmattan blev tredimensionell med uppstickande grässtrån och inte bara en grön jämn nålfiltsmatta. En vänlig sköterska frågade inför linsbyte på öga nr 2 om allt gått bra, vilket jag entusiastisk bekräftade. Hon sa då att det ibland blir lite värre andra gången. Denna information kändes en aning överflödig. Öga nr 2 var precis lika lätt opererat som nummer 1.

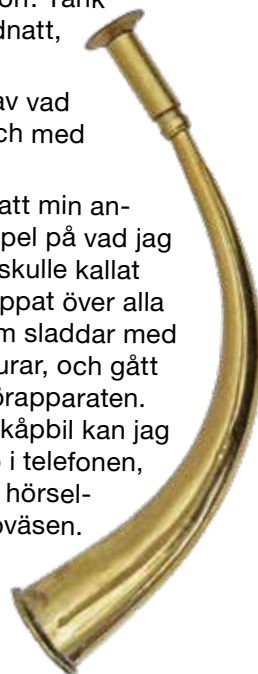
Efter att ögonen klarats av tyckte min omgivning att jag nu borde ta tag i öronen. Hjärnans fantastiska förmåga att fylla ut resonemangen efter en ungefärlig ljudlikhet spelade mig en del spratt. Ett barnbarn förklarade att de för närvarande fick veckopeng men att de nu diskuterade våningssäng. Varför diskuterar ni våningssäng, undrade jag. Ni har ju just bytt dem mot vanliga sängar? Månadspeng morfar, månadspeng. Samma barnbarn pekade ut ett ställe i en skogsdunge där det finns en fin murstock. Finns det kvar rester av källaren och huset i övrigt undrade jag. Barnbarnet undrade varför det skulle finnas en källare vid en myrstack. Min syster, ett par år yngre än jag, berättade i telefon att hon skulle sluta med golf och som hobby i stället cykla i läder. Jag fick en inre bild av henne på Karlstads gator elegant grenslände en racercykel iklädd tigha läderbyxor och tillhörande lädertopp. Lite som en Catwoman i sjuttioårsåldern. Det visade sig att hon tänkte sy sina kläder, inte cykla i läder.

Så nu har jag hörapparat bakom båda öronen. En så tunn liten slang in i örat att jag mycket väl skulle kunna göra som Lasse Snygg, dvs klippa av den när man ansar polisongen. Jag har vid ett flertal tillfällen gått in duschen med apparaterna på och undrat varför vattnet hörs så väl. I mitt fall är det huvudsakligen diskanten som försvunnit under årens lopp. När jag stiger in i badrummet på morgonen befinner jag mig i den behagligt dova ljudbild som sedan många år varit min. När jag går ut efter att satt på mig apparaterna är världen däremot fylld av krispiga knäppar och jag hör tydligt mina torra hälar raspa mot klinkergolvet. Snart ska jag uppfyllas av vissheten att syrsorna ingalunda är utdöda och jag har redan förstått att det inte är så att alla unga skådespelare och sångare numera mumlar. Men det är fortfarande omöjligt att höra texten i de flesta framvästa sånger av modernt snitt. Men allt var inte bättre förr. Tänk bara på Keve Hjelm i tv-serien "Godnatt, jord"

från 1979. Jag hörde aldrig ett ord av vad han sa och då var jag alltså 30 år och med skarp hörsel.

Slutligen vill jag gärna framhålla att min användning av hörapparat är ett exempel på vad jag som konsult för så där 25 år sedan skulle kallat "frog-leap development". Jag har hoppat över alla mellanliggande utvecklingssteg, som sladdar med hörsnäckor, iphonepoddar och hörlurar, och gått direkt till det ultimata, bluetooth i hörapparaten. När jag nu sitter i min gamla dieselskåpbil kan jag t ex lyssna på en bok som läses upp i telefonen, dock under förutsättning att jag bär hörselkåpor som stänger ute bilens eget oväsen. Det kallar jag ungdomligt och modernt.

BEA- Jonas

VAD HÄNDER MER UNDER 2022 ...

8-10 juli	Träbåtsfestival Skärhamn
17 juli	Göta Kanal 200 år, Söderköping
20-23 juli	Classic Boat Meet, Västervik
Vecka 30	Jöllevegga, Bohuslän
4-6 augusti	Risör Trebåtsfestival
26-28 augusti	Öppet Varv med Classic Boats, Ellös
2-4 september	Träbåtsträff i Uddevalla
27-28 september	Kulturbåtsfestival, Eriksberg